

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 28.5.2002
KOM (2002) 186 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO

**yhteisön toimintasuunnitelmasta ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten
sisällyttämiseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan**

SISÄLLYS

1.	Johdanto.....	3
2.	Tarkoitus	3
3.	Suuntaa-antavat periaatteet	3
4.	Ensisijaiset toimenpiteet	4
5.	Täydentävät toimenpiteet.....	5
6.	Seuranta	6
7.	Kuuleminen.....	6
8.	Kohteet ja aikataulut (työohjelma).....	6
9.	Uudelleentarkastelu	6
LIITE.....		7

1. JOHDANTO

Ympäristönsuojelun vaatimusten sisällyttäminen yhteisön politiikkoihin on perustamissopimuksen 6 artiklasta johtuva velvoite. Tässä asiakirjassa komissio vastaa kalastusneuvoston kehotukseen, jonka se antoi 25 päivänä huhtikuuta 2001 ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten ja kestävä kehityksen sisällyttämisestä yhteiseen kalastuspolitiikkaan koskevien päätelmien yhteydessä, esittää konkreettisia ehdotuksia ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten sisällyttämiseksi yhteiseen kalastuspolitiikkaan sitä uudistettaessa.

Nykytilanteen analyysin ja vastuullisesta kalastuksesta käydyn kansainvälisen keskustelun¹ perusteella komissio on jo useammissa poliittisissa asiakirjoissa² esittänyt ajatuksiaan ympäristövaatimusten sisällyttämisestä YKP:hen. Tämän asiakirjan tarkoituksena on esittää nämä ajatukset toimintasuunnitelmassa, joka sisältää tarkoituksen ja periaatteita, keinoja, tavoitteita ja aikatauluja, jotta yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) avulla voitaisiin tehokkaasti tarttua ympäristönsuojelullisiin haasteisiin. Komissio on tämän toimintasuunnitelman laadinnassa ottanut huomioon neuvoston ja Euroopan parlamentin päätelmät sekä neuvoa-antavan kalatalouskomitean ja tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean lausunnot edellä mainituista poliittisista asiakirjoista.

2. TARKOITUS

Tämän toimintasuunnitelman tarkoituksena on määritellä suuntaa-antavat periaatteet, hoitotoimet ja työohjelma ympäristönsuojelun vaatimusten sisällyttämiseksi YKP:hen kestävä kehityksen edistämiseksi.

3. SUUNTA-AANTAVAT PERIAATTEET

Ympäristönsuojelun sisällyttäminen YKP:hen perustuu seuraaviin periaatteisiin:

- YKP:n avulla osallistutaan EY:n perustamissopimuksen 174 artiklassa esitettyjen ympäristönsuojelullisten tavoitteiden toteuttamiseen rajoittamatta taloudellisten ja sosiaalisten tavoitteiden soveltamista;
- YKP perustuu seuraaviin periaatteisiin: ennaltavarautuminen, ennaltaehkäisy, ympäristövahinkojen torjuminen lähteillä ja saastuttaja maksaa;
- YKP:ssä pyritään ekosysteemiperusteisen lähestymistavan asteittaiseen täytäntöönpanoon tieteellisen tietämyksen sallimissa puitteissa;
- yhteisön sitoutumisaste näihin periaatteisiin on sama sen omissa kalavarojen hoitoa koskevissa päätöksissä ja kansainvälisellä tasolla.

¹ Kuten vastuullisen kalastuksen menettelysääntöjen sopimiseen johtaneet keskustelut.

² KOM(1999)363 (kalavarojen hoito ja meriympäristön luonnonsuojelu), KOM(2001)143 (ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten sisällyttäminen yhteiseen kalastuspolitiikkaan – strategian keskeiset osat), KOM(2001)162 (biologista monimuotoisuutta koskeva toimintasuunnitelma).

4. ENSISIJAISET TOIMENPITEET

Ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten yhteiseen kalastuspolitiikkaan sisällyttämiseen tähtäävissä hoitotoimissa olisi etusija annettava seuraaville:

- kalastuksen määrän vähentäminen pyyntialueilla kestäväälle tasolle monivuotisissa hoitosuunnitelmissa; mahdollisuuksien mukaan ja tieteellisten lausuntojen perusteella, tämä vähentäminen tulisi kohdistaa kalastustoimintaan, jolla on haitallinen vaikutus sekä kalakantojen kestävyys- että muiden kuin kaupallisten lajien ja elinympäristöjen suotuisaan suojelutilanteeseen;
- kalastusmenetelmien parantaminen poisheitettyjen kalojen määrien, tahattomien sivusaaliiden ja elinympäristövaikutusten vähentämiseksi. Lähikuukausina komissio laatii toimintasuunnitelman kalojen poisheitoista ja sopivista ehdotuksista haiden, valaiden ja merilintujen suojelemiseksi kalastuksen haittavaikutuksilta;
- julkisen tuen poistaminen kalastuslaivaston nykyaikaistamista tai uudistamista varten, lukuun ottamatta turvallisuuden tai tuotteen laadun parantamiseen myönnettävää tukea, joka ei lisää kalastuskapasiteettia.

Lisäksi YKP:ssä olisi otettava huomioon seuraavat seikat:

- kalastuksen monimuotoisuuden toimintasuunnitelmassa³ esitetyt toimenpiteet, joita ei ole erityisesti mainittu tässä tiedonannossa; erityistä huomiota olisi kiinnitettävä tärkeimpien ja haavoittuvaisimpien kalakantojen pitkän aikavälin hoitosuunnitelmiin, keskeisten elinympäristöjen ja biotooppien tunnistamiseen, ajallisten ja alueellisten kieltojen ja rajoitusten laatimiseen ja parhaiden kalastuskäytäntöjen suuntaviivojen kehittämiseen;
- toimenpiteet sellaisten kalastuskäytäntöjen kannustamiseksi, joilla edistetään ympäristönsuojelua koskevien vaatimusten sisällyttämistä, siten kuin kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä annetun asetuksen (EY) N:o 2792/1999 13–15 ja 17 artiklassa säädetään. Tämän päämäärän saavuttamiseksi jäsenvaltioiden ja komission pitäisi tehdä yhteistyötä rakennerahastoja koskevista yleisistä säännöksistä annetun asetuksen (EY) N:o 1260/1999 8 artiklassa säädetyn kumppanuuden puitteissa;
- kalakantojen tilan tieteellisen arvioinnin parantaminen sekä yhteisön että muilla kuin yhteisön vesillä;
- ympäristönsuojelupolitiikkaa koskevien seikkojen sisällyttäminen vesiviljelyalalle;
- kaukaisten vesialueiden kalastusta koskevan yhteisön strategian vahvistaminen kestävä kalastuksen edistämiseksi yhteisön vesialueiden ulkopuolella kansallisen ja/tai alueellisen tason yleisten ja kahdenvälisen kumppanuuksien avulla.

³ KOM(2001) 164, osa IV.

Edellä mainittujen yhteisen kalastuspolitiikan ensisijaisten hoitotoimien lisäksi jäsenvaltioiden tulisi pyrkiä täyttämään mahdollisimman lyhyellä aikavälillä luonnonsuojeludirektiiveistä⁴ johtuvat velvoitteensa, etenkin Natura 2000 -alueisiin kuuluvien merialueiden määrityksen ja hoidon osalta. Jos näiden velvoitteiden täyttäminen edellyttää kalavarojen hoitotoimenpiteitä, siitä on ilmoitettava komissiolle. Tämän jälkeen komissio tutkii, onko neuvostolle aiheellista tehdä ehdotuksia.

5. TÄYDENTÄVÄT TOIMENPITEET

Sisällyttämisen prosessin vahvistamiseksi ja sen täytäntöönpanon nopeuttamiseksi olisi toteutettava seuraavat toimet:

- tutkimusta koskevan kuudennen yhteisön puiteohjelman osana komissio pyrkii edistämään meren ekosysteemien parempaa tuntemusta ekosysteemiperusteisen kalavarojen hoidon täytäntöönpanemiseksi asteittain;
- komissio laajentaa hoitotoimenpiteitä muiden kuin kaupallisten lajien ja elinympäristöjen suojelemiseksi kalastus- ja vesiviljelytoiminnan vaikutuksilta ja tutkii operatiiviset vaatimukset, jotka liittyvät ennaltavaraantumisen periaatteen täydelliseen soveltamiseen kaikkiin ympäristönsuojelullisia riskejä sisältäviin YKP:n näkökohtiin;
- komissio analysoi seuraavien periaatteiden soveltamisen seurauksia kalastus- ja vesiviljelyalalla: ennaltaehkäisy, ympäristövahinkojen torjuminen lähteillä ja saastuttaja maksaa;
- yhteisön puitteista yhteisen kalastuspolitiikan toteuttamista varten tarvittavien tietojen keruulle ja hallinnalle annetun asetuksen (EY) N:o 1543/2000 10 artiklan säännösten mukaisesti ja direktiiveistä 79/409/ETY ja 92/43/ETY johtuvien velvoitteiden tukemiseksi, jäsenvaltioiden olisi aloitettava tutkimuksia ja pilottihankkeita kalastus- ja vesiviljelysaaliita ja ympäristön välisiä suhteita koskevien perustietojen keräämiseksi;
- komission ja jäsenvaltioiden pitäisi olla tiiviisti yhteistyössä, jotta ne voivat edistää yhdenmukaista rannikkoalueiden käyttöä ja hoitoa koskevien ohjelmien täytäntöönpanoa keinona käsitellä kestävään kehitykseen rannikkoalueilla liittyviä monimutkaisia ja herkkiä näkökohtia;
- komission ja jäsenvaltioiden olisi tiedon jakelua ja tietoisuuden lisäämistä koskevissa ohjelmissaan kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että alan sidosryhmät ja suuri yleisö ovat hyvin selvillä kalastuksen ja vesiviljelyn asemasta meren ekosysteemissä sekä ympäristönsuojelun näkökohtien sisällyttämistä koskevien yhteisön toimenpiteiden perussyistä, täytäntöönpanosta ja tuloksista;
- komissio harkitsee WTO:sta johtuvien yhteisön velvoitteiden kanssa yhteensopivia kauppaaan liittyviä toimenpiteitä kestävien ja ympäristön kannalta järkevien kalastuskäytäntöjen edistämiseksi. Kansainvälisillä

⁴ Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu direktiivi 79/409/ETY ja luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu direktiivi 92/43/ETY.

areenoilla hyväksyttyjä toimenpiteitä, olivatpa ne sitten yhteisöä sitovia tai ei, tarkastellaan niiden yhteisössä täytäntöönpanon kannalta;

- jäsenvaltiot ja komissio harkitsevat mahdollisuuksia edistää ympäristömerkeillä ympäristön kannalta järkeviä kalastuskäytäntöjä;
- komission ja jäsenvaltioiden olisi ongelmien ratkaisemiseksi saatettava asianmukaisten viranomaisten tietoon kaikki tapaukset, jotka liittyvät muuhun kuin YKP:n soveltamisalaan kuuluvista ihmisen toiminnoista meriympäristölle todistetusti aiheutuviin haitallisiin vaikutuksiin, jotka todennäköisesti vaikuttavat tuotannon ja kalansaaliiden vähentymiseen taikka saaliiden tai vesiviljelytuotteiden laatuun ja kuntoon.

6. ARVIOINTI JA SEURANTA

Ympäristönsuojelun vaatimusten sisällyttämistä YKP:hen olisi seurattava indikaattoriperusteisen järjestelmän avulla. Tällaisen järjestelmän käyttöönottoa varten

- komission pitää ensiksi kuulla tieteellis-teknis-taloudellista kalastuskomiteaa mahdollisuudesta määrittää kokeellisesti alustavat indikaattorit kalavarojen hoidon edistymisen arvioimiseksi ympäristönsuojelun näkökulmasta ottaen huomioon keskeisten elinten edistyminen asiassa. Tieteellis-teknis-taloudellisen kalastuskomitean lausunnon perusteella komissio suunnittelee tällaisiin indikaattoreihin perustuvan kokeellisen seurantajärjestelmän, jonka on määrä olla toiminnassa vuonna 2003;
- tämän kokeellisen seurantajärjestelmän perusteella komissio esittää neuvostolle ja Euroopan parlamentille 31. joulukuuta 2005 mennessä kertomuksen YKP:n edistymisestä ympäristöseikoissa;
- jäsenvaltioiden odotetaan tutkimusta koskevan kuudennen puiteohjelman osana ja tiiviissä yhteistyössä tutkimuskeskusten ja ympäristövirastojen kanssa edistävän tutkimusta sen selvittämiseksi, miten edellä mainittu seurantajärjestelmä toimii YKP:tä koskevien keskeisten tietojen välittäjänä, jotta sen perusteella voidaan kehittää kattavampi seurantajärjestelmä viitearvioineen sekä aiheuttajia, paineita, tilaa, vaikutuksia ja vastatoimia osoittavine indikaattoreineen.

7. KUULEMINEN

Kaikkiin ympäristönäkökohtien sisällyttämistä koskeviin päätöksiin pitäisi liittyä mahdollisimman laaja sidosryhmien kuuleminen jo päätöksenteon alkuvaiheissa etenkin neuvoa-antavassa kalatalous- ja vesiviljelykomiteassa (ACFA) ja tarvittaessa alueellisissa neuvoa-antavissa toimikunnissa.

8. TAVOITTEET JA AIKATAULUT (TYÖOHJELMA)

Tämä toimintaohjelma on tarkoitus panna täytäntöön liitteen mukaisesti.

9. UDELLLEENTARKASTELU

Komissio arvioi vuoden 2005 kertomuksissa, onko edellä kuvattuja toimia, kohteita ja määräaikoja tarpeen muuttaa.

LIITE

Hoitotoimenpiteet	Tavoitteet ja aikataulut	Huomautuksia
Kokonaispyyntiponnistuksen vähentäminen	Uusi lainsäädäntö, johon kuuluu 1) yleiset puitteet kalastuskapasiteetin hallinnolle ja 2) erityislainsäädäntö sellaisten kalastusten pyyntiponnistuksen vähentämiseksi, joihin sovelletaan kiireellisiä toimenpiteitä, elvytysuunnitelmia tai monivuotisia hoitosuunnitelmia, jotka hyväksytään vuoden 2002 loppuun mennessä.	Laaditaan täytäntöönpanolainsäädäntöön laivastonosa- tai kalastustyyppikohtaiset erityiset vähentämistavoitteet ja -mekanismi. Pyyntiponnistuksen vähentäminen on joka tapauksessa välttämätöntä kaupallisten kantojen kestävyuden varmistamiseksi, mutta oleellista myös ympäristönsuojelun sisällyttämiseksi.
Kalastusmenetelmien parantaminen poisheitettyjen kalojen, tahattomien sivusaaliiden ja merenpohjaan kohdistuvien vaikutusten vähentämiseksi.	Uusia teknisiä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on erityisesti poisheitettyjen kalojen määrän vähentäminen 31 päivään joulukuuta 2003 mennessä.	Tähän voi liittyä kalojen poisheittämisestä koskevia kieltoja.
	Uusia teknisiä säilyttämistoimenpiteitä valaista koostuvien sivusaaliiden vähentämiseksi valaspopulaatioiden säilyttämisen varmistavalle tasolle 31 päivään joulukuuta 2003 mennessä.	Sivusaaliiden määrät ja populaatioiden koot arvioidaan tieteellisten lausuntojen perusteella.
	Nimetään suojelualueet, joissa pohjatroolien ja vastaavien hinnattavien pyydysten käyttö kielletään ennen 31 päivää joulukuuta 2004.	Jotkut näistä toimenpiteistä voidaan toteuttaa Natura 2000 -hankkeiden yhteydessä.
	Pannaan täytäntöön yhteisön toimintasuunnitelmia haikantojen hoitamiseksi ja merilintujen suojelemiseksi FAO:n IPOA-hankkeiden puitteissa. Lainsäädäntöä koskevat ehdotukset vuoden 2003 loppuun mennessä.	
Julkisen tuen poistaminen nykyaikaistamiselta	Asetuksen (EY) N:o 2792/1999 muutos vuoden 2002 loppuun mennessä.	
Tavoitteiden ja periaatteiden puolustaminen kansainvälisissä yhteyksissä	Tehdään ehdotuksia, jotka on laadittu erityisesti muiden kuin kaupallisten lajien ja elinympäristöjen suojelemiseksi kaikissa alueellisissa kalastusjärjestöissä, joiden jäsen EY on.	Ensimmäinen askel on haikantojen suojelua koskevien EY:n aloitteiden edistäminen ICCAT:ssa.
Kalastuksen biologista monimuotoisuutta koskevan toimintasuunnitelman (BAPF) täytäntöönpano	Kaikkien BAPF:ssä määriteltyjen toimien täytäntöönpano kokonaisuudessaan 31 päivään joulukuuta 2006 mennessä.	Kehitys kulkee tieteellisen osaamisen kehittymisen rinnalla.
Ympäristönsuojelun sisällyttämisen arvoa lisäävät toimenpiteet (asetuksen (EY) N:o 2792/1999 13–15 artikla ja 17 artikla)	Komissio pyytää ensimmäisen kerran ennen vuoden 2003 loppua lausuntoa mahdollisista toimenpiteistä Euroopan tasolla toimivilta järjestöiltä, siten kuin ne määritellään asetuksen (EY) N:o 1260/1999 8 artiklassa, ja muilta asiaankuuluvilta sidosryhmiltä, kuten alueellisilta neuvoo-antavilta toimikunnilta	Esimerkkejä: jätehankkeet, kantojen uudelleenistuttaminen, ympäristön seurantaan osallistuminen.
Periaatteet ja toimintaohjeet, joilla ympäristönsuojelu sisällytetään vesiviljelyalalle	Oikeudellinen kehys hyväksytään vuoden 2003 loppuun mennessä. Täytäntöönpanolainsäädäntö lopulliseksi vuoden 2005 loppuun mennessä.	
Kaukaisilla vesillä tapahtuvaa kalastusta koskeva strategia	Hyväksytään vuoden 2003 loppuun mennessä.	
Elinympäristö- ja lintudirektiivien noudattamisen parantaminen	Natura 2000 -ohjelman merikohteiden määrittäminen ja niihin liittyvät hoitotoimenpiteet toteutettava vuoden 2004 loppuun mennessä.	

Hoitotoimenpiteet	Tavoitteet ja aikataulut	Huomautuksia
	Direktiivin 92/43/ETY liitteen IV mukaisten meren eliölajipopulaatioiden seuranta. Tavoitteena kokonaisvaltainen seuranta ja täydellinen kertomus komissiolle ensimmäistä kertaa ennen vuoden 2003 loppua, rajoittamatta voimassaolevien oikeudellisten velvoitteiden soveltamista.	Tämä on direktiivin 92/43/ETY 12 artiklan 4 kohdan mukaisesti jäsenvaltioiden velvoite.
Meren ekosysteemien parempi ymmärtäminen	Erityistavoitteena varmistaa yhteisön osallistuminen kaikkiin meren ekosysteemien rakenteita ja toimintaa käsitteleviin tieteellisiin foorumeihin vuoteen 2004 mennessä. Komissio täsmentää tätä kohtaa yhteisön rahoitusta saavien toimialojen osalta.	
Operatiivisten menettelyjen kehittäminen seuraavien periaatteiden soveltamiseksi kalastusalalla: ennaltavarautuminen, ennaltaehkäisy, ympäristövahinkojen torjuminen lähteillä ja saastuttaja maksaa.	Jatkuva tehtävä yhteistyössä tieteellisten foorumien ja alueellisten kalastusjärjestöjen kanssa. Välitavoitteena komission laatima kehitysraportti vuoden 2004 loppuun mennessä.	
Pilottihankkeita kalastuksen ja vesiviljelyn ympäristövaikutusten perustietojen keräämisestä.	Näiden tutkimusten perusteella komissio tarkastelee uudestaan ennen 31 päivää joulukuuta 2003, onko asianmukaista laajentaa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1543/2000 säädettyjä velvoitteita koskemaan myös kalastuksen ja vesiviljelyn sekä ympäristön välisiä suhteita.	Jo olemassa olevat tavoitteet ja määräajat (asetuksen (EY) N:o 1543/2000 10 artikla)
Kauppaan liittyvien toimenpiteiden käyttäminen ympäristövaatimusten sisällyttämisen edistämiseksi	Täytäntöönpano sitä mukaa, kun toimenpiteet hyväksytään kansainvälisillä areenoilla.	Kauppaan liittyvien toimenpiteiden tehokkuus edellyttää kansainvälisiä päätöksiä.
Ympäristömerkkejä koskevat keskustelut	Komission esitettyä tiedonantonsa neuvosto julkaisee loppupäätelmänsä vuoden 2003 loppuun mennessä.	
Ympäristövaatimusten sisällyttämisen indikaattorit	Pilottijärjestelmä käyntiin vuonna 2003. Komissio antaa ensimmäisen kertomuksensa vuoden 2005 loppuun mennessä. Kattava indikaattorijärjestelmä hyväksytään vuoden 2006 loppuun mennessä.	